

αὐτοῦ ὄπαδοι ἐσφάγησαν ἀνιλεῶς, ἐσταυρώθησαν, ἐπρινίσθησαν καὶ σωρηδὸν ἐπυρπολοῦντο πρὸς τέρψιν Ῥωμαϊκῶν λαῶν, ἀλλ' ἡ πίστις διὰ τῶν διωγμῶν τούτων μᾶλλον ἐδραιούτο καὶ ὁ νόμος τῆς ἀγάπης ἀνέστη ἐν Θριάμβῳ ἐκ τῆς σποδοῦ τῶν μαρτύρων. Εἶναι ἀληθές ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰσέτι δὲν ἐγένοντο παραδεκταὶ ὑφ' ὅλων τῶν κατοίκων τῆς γῆς, καὶ ὅτι πολλοὶ ἀπορρίπτουσιν αὐτάς καὶ ὁμως ἐπιδαψιλεύει τῇ ἀνθρωπότητι ἐν γένει πολλὰς καὶ μεγάλας εὐλογίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς λ. χ. εἶναι εἰσέτι εἰδωλόλατραι, ἀπολίτευτοι, ἀγριοὶ καὶ ὁμως χάριν τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἤδη θυσιαζέται τὸ εὐγενέστερον αἷμα τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς ὁ Λιέβιγγστων καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν θυσιασθέντες καὶ ἤδη θυσιαζόμενοι ἵνα φέρωσι τοὺς κατοίκους εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν χριστιανικῶν προνομίων ἐν ταύτῃ καὶ τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Κατάστρεψον τὸν χριστιανισμόν, ἤτοι ἐξάλειψον τὰ προσκόμματα ἅτινα θέτει κατὰ τῶν κοινῶν ἐπιθυμιῶν, — σίγησον τὴν φωνὴν τοῦ χριστιανικοῦ ἄμβωνος, — ἀσπύσων οἱ εὐσεβεῖς τὰ ἔργα ἀγάπης — ἀφαίρουν ἐκ τῆς ἱστορίας τὴν μνήμην τῶν ἡρωϊκῶν ἔργων τῶν ἁγίων, — κατάργησον τοὺς νόμους οὓς ἐσύστησεν ἡ ἀγάπη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ κατεδάφισον τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα ἅπερ ἀνήγειρον — ἐξάλειψον τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ κατάσβησον τὰς ἀκτίνας τῶν φῶτων ἃς ἤναψεν, ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα! Ἡ Γαλλία ἠθέλησέ ποτε νὰ δοκιμάσῃ τοῦτο· καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ φοβερὰ ἐκείνη ἐπανάστασις καθ' ἣν τὸ αἷμα ἔρρευεν ποταμῶδον εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς καὶ ἐκηλίδωσε τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Ἡρνήθη τὸν χριστιανισμόν — ἀπέριψε τὸν Θεόν — μετέβαλε τοὺς θεσμοὺς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἱκανοποίησε τὴν ἀπιστίαν, ἀλλ' ἡ γενικὴ διαφθορὰ ἣτις παρηκολούθησε τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ ἐκτέλεσις κακουργημάτων ἀγνώστων ἣτις διήγειρε τὴν ἀπορίαν, τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν φόβον τῆς γῆς ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἐπανέλθωσι πάλιν εἰς τὴν τάξιν διὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ὁ δούς ἡμῖν τὸ σύστημα τοῦτο καὶ τὰς ἀρχὰς δι' ὧν ἀναμορφοῦνται τὰ ἔθνη καὶ σώζεται ὁ ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὅστις διὰ τοῦτο αἰτεῖ ἀπὸ ἡμᾶς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ λατρείαν ὧν ἡ δευτέρα ὑπόστασις τῆς Θεότητος. Δυστυχῶς ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐπάνοδον τῆς ἀρχαιότητος μεθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἀκολασίας καὶ ρυπαρότητας ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐὰν ἐγίνωσκον τὴν φύσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἢ ἂν ἐπίστευον ὅτι πάντα τὰ προνόμια ἅτινα σήμερον ἀπολαμβάνουσιν ὡς μέλη χριστιανικῶν κοινοτήτων χρεωστοῦσιν εἰς τὸν χριστιανισμόν ἢ θελον μεταβῆθαι εἰς θιασώτας τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ καὶ εἰς λάτρας τοῦ Χριστοῦ.

ΕΚΧΥΛΙΣΜΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΙΕΒΙΓ

Ὁ βαρῶνος φὸν Λιέβιγ, ὁ μέγας γερμανὸς χημικὸς ἐβεβαίωσε ὅτι τὰ διαλυτὰ συστατικά 84 λίτρων καθαροῦ μυώδους κρέατος (ἴσων πρὸς 45 λίτρας κοινου κρέατος ὡς τοῦτο λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ κρεωπέλου), δύναται νὰ συμπυκνωθῶσι διὰ τῆς βράσεως εἰς μίαν λίτραν ἐκχυλίσματος, ἱκανοῦ νὰ παρασκευάσῃ 190 μέρη ζωμοῦ. Διὰ τῆς ὀξείας αὐτοῦ διορατικότητος προσεῖδε ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐκχυλίσματος τούτου ἠδύνατο νὰ καταστῇ μεγάλη ἐπιχείρησις. Συνέλαβε δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι αἱ πέραν τοῦ ἀτλαντικοῦ χώραι πλούσιαι εἰς κτήνη ἠδύνατο νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Εὐρώπης.

Ἐν ἔτει 1850, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς βιομηχανίας ταύτης, τὸ βασιλικὸν φαρμακεῖον ἐν Μονάχῳ κατηνάλισκε μόλις ἑκατὸν λίτρας ἐτησίως, ἤτοι ἐν δέκατον μέρος ἐνὸς βοῦς, καὶ ὁ Λιέβιγ αὐτὸς δὲν ἐφαντάζετο ὅτι ἐντὸς εἴκοσι ἐτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν κτηνῶν τῶν πιπτόνων θύμα εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην θὰ ἀνῆρχετο εἰς ἑκατομμύρια. Ἡ ἐκδοσις αὕτη δὲν θὰ φανῆ ὑπερβολικὴ ὅταν ληθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ θέρος φέρονται καθεκάττην εἰς τὸ σφαγεῖον 1000—1200 βόες. Τὸ κατάστημα τῆς ἐταιρίας τοῦ Ἐκχυλίσματος τοῦ Λιέβιγ, κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ Οὐραγοῦν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶναι τόσον σπουδαῖον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Froy Bentos ὅσον τὸ μέγα κατάστημα τοῦ Κροῦπ τῇ πόλει Ἔσπεν.

Προβαίνοντες συστηματικῶς ἐξετάσωμεν πρῶτον τὰς ἀπείρους βοσκοσίμους γαίας ἐφ' ὧν τὰ κτήνη ἠσυχῶς βόσκουσιν. Τὰ κτήνη ταῦτα εἶναι τέκνα τῶν Πάμπας, ἀπογόνων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κτήνου τοῦ εἰσαχθέντος ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν κατακτητῶν. Αἱ εὐρείαι πεδινὰ βοσκαὶ ἀπεδειχθησαν λίαν κατάλληλοι δι' αὐτὰ, καὶ ἐνταῦθα ἠῤῥῆσαν μεγάλως καὶ πλανῶνται νῦν εἰς ἀπειραριθμούς ἀγέλας.

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐκχυλίσματος (*extractum*) τὰ καλλίτερα τεμάχια κρέατος ἐκλέγονται διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον ὅτι τὰ τεμάχια ταῦτα εἰσὶ τὰ χραισμιώτερα διὰ τὸ ἐκχύλισμα. Ὄταν τὰ κτήνη διωχθῶσιν ἐκ τῶν Πάμπας εἰς τὸ Froy Bentos κρατοῦνται ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα ἐπὶ τῶν μνημονευθέντων βοσκοσίμων τόπων, ἔνθα ἐπιτρέπεται αὐτοῖς ν' ἀναπαυθῶσι καὶ νὰ βοσκήσωσιν. Εἶτα διώκονται ἐντὸς τῶν μεγάλων περιβόλων οἵτινες χωροῦσιν ὑπὲρ τὰς 5000 βόας. Ἐντεῦθεν ἄνδρες ἐριπποὶ διώκουσι τὰ κτήνη βαθμηδὸν εἰς μικρότερα περιφράγματα, ἕωσού ἐπὶ τέλους ἡ δίοδος καθίσταται τόσον στενὴ ὥστε τὰ κτήνη δύναται μόνον νὰ προχωρήσωσιν τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Εἷς ἄνθρωπος ἵσταται εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἐπὶ βάθρου κρατῶν βραχίον μάχαιραν. Μετ' ἀλανθάστου ἀκριβείας πλήττει οὗτος τὸ κτήνος ἀκριβῶς ὀπισθεν τῶν κεράτων ὥσει πληγὴν ὑπὸ κερανοῦ πίπτει νεκρὸν ἐπὶ σανιδώματος στηριζομένου ἐπὶ τροχῶν. Τὸ πτώμα σύρεται οὕτω εἰς τὸ σφαγεῖον, ἔνθα μετὰ σχε-

δὸν ἀπιστεύτου ταχύτητος ἐκδαίρεται καὶ τέμνεται εἰς τεμάχια ὑπὸ ἐμπειρῶν ἀνθρώπων. Εἰς ὀλιγώτερον τῶν ἐπτά τῆς ὥρας λεπτῶν ὀλόκληρος βόυς κατατέμνεται. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς σφαγῆς πλείονες τῶν 500 ἀνθρώπων ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην· εἰσὶ ῥωμαλέοι ἄνδρες, ἀγαθοὶ τὴν καρδίαν καὶ ἀθῶοι τὸν χαρακτῆρα μεθ' ὅλην τὴν αἱματηρὰν αὐτῶν ἐνασχόλησιν, καὶ μεθ' ὅλον τὸ γεγονός, ὅτι ἡ τροφή αὐτῶν συνίσταται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς κρέας. Ἡ ἐπιτηδεύτης μεθ' ἧς χειρίζονται τὴν μάχαιραν διεγείρει τὴν ἀπορίαν. Τὸ κρέας χωρίζεται ἐκ τῶν ὀστέων, μετὰ ταχύτητος τοιαύτης ὥσει ἡ μάχαιρα διήρχετο διὰ μαλακοῦ βουτύρου. Ἐκατὸν πενήκοντα μέχρι διακοσίων βόες δύνανται νὰ χειρισθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀνὰ πᾶσαν ὥραν.

Ἡ μεγαλειτέρα καθαριότης ἐπικρατεῖ, διότι ἄφθονον ὕδωρ παρέχεται ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὸς πλύσιν. Τὸ σφαγεῖον εἶναι ἐστεγασμένον διὰ σιδήρου καὶ ὑάλου, καὶ σιδηρόδρομος συνδέει τοῦτο πρὸς τὰ κυριώτερα οἰκοδομήματα τοῦ καταστήματος.

Ἡ πρώτη ὕλη φέρεται κατὰ διαφόρους τρόπους ἐκ τοῦ σφαγεῖου. Τὰ δέρματα ἀλατίζονται, τὰ κέρατα τοποθετοῦνται ἐν ἀποθήκῃ, καὶ αἱ γλώσσαι μαγειρεύονται καὶ διατίθενται ἐντὸς ἀγγείων ἐκ λευκοσιδήρου. Τὰ καλλίτερα τεμάχια ὅσον ἐνεσι ἀπηλλαγμένα λίπους, λαμβάνονται διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐκχυλίσματος, ἐνῶ τὰ ὑποδεέστερα τεμάχια κατασκευάζονται ἀλατιστὰ καὶ εἶτα ξηραίνονται εἰς τὸν ἀέρα, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ προσφιλὲς εἶδος τροφῆς διὰ τοὺς μαύρους τῆς Βρασιλίας καὶ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν. Τὰ παχέα μέρη παρέχουσιν ὑλικὸν διὰ τὰ μεγάλα καταστήματα τὰ πωλοῦντα ἄλεμμα. Τὰ ἐντόσθια δὲ ξηραίνονται καὶ μεταχειρίζονται εἰς λίπανσιν τῶν γαϊῶν.

Τὸ κρέας πρὸς κατασκευὴν τοῦ συμπετυκνωμένου ἐκχυλίσματος καθαρίζεται ἐκ τοῦ λίπους καὶ πάσης γλοιώδους οὐσίας καὶ καταρτίζεται οὕτω πῶς :

Πρῶτον διέρχεται διὰ τεσσάρων κοπτικῶν μηχανῶν, αἵτινες τὸ ἐκβάλλουσιν ἐντὸς ἐννέα μεγάλων σιδηρῶν σωλήνων, ἐκάστου τούτων χωροῦντος 5000 χιλιόγραμμα. Ἐν τοῖς σωλήσι τούτοις τὸ κρέας μετ' ἴσου βάρους ὕδατος θερμαίνεται μέχρι βράσεως. Εἶτα τὸ ὑγρὸν διέρχεται διὰ σωλήνων ἐντὸ συσκευῆς ἐπὶ τούτῳ ἔνθα καθαρίζεται καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῶν παχέων μερῶν. Ἀεραντλία φέρουσι τὴν ἀπομένουσαν ῥευστὴν μάζαν ἐντὸς δύο δεξαμενῶν τεθειμένων ἐπτά μέτρα ὑψηλότερα, ἐξ ὧν διέρχεται εἰς τὴν ἐξατμιστικὴν συσκευὴν ἀφοῦ διέλθῃ διὰ διαφόρων ἐκθλιπτικῶν συσκευῶν.

Ἡ ἐξάτμισις τελεῖται ἐντὸς πέντε μεγάλων δεξαμενῶν, ἐκάστης τούτων ἐχούσης ἑκατὸν δίσκους ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, οἵτινες περιστρέφονται ἐντὸς τοῦ ῥευστοῦ· εἶτα τὸ ἐκχύλισμα ἀφίεται ἤρεμον ἐντὸς ἄλλων δεξαμενῶν μέχρι τῆς ἐπομένης πρωίας, ὅτε τίθεται ἐντὸς δύο λεβήτων ἐκ χυτοῦ σιδήρου περιστοιχισμένων διὰ θωράκων ἐξ ἀγγείων περιεχόντων ζεῖον ὕδωρ. Ἐν αὐτοῖς τὸ ἐκχύλισμα γίνεται ἁμοιομορφος μάζα. Τότε

δείγματα τούτου λαμβάνονται τὰ ὅποια υποβάλλονται εἰς τὴν ἐπιμελῆ δοκιμασίαν τοῦ ἐν τῷ καταστήματι χημικοῦ. Ἐὰν ταῦτα ἀποδειχθῶσι πληρέστατα ἱκανοποιούντα ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα, τὸ ἄρωμα καὶ τὴν πυκνότητα, τὸ ἐκχύλισμα τίθεται ἐντὸς κάδδων ἐκ λευκοσιδήρου, ἕκαστος τῶν ὁποίων περιέχει 100 λίτρας, καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐκχυλίσματος ἐντὸς μικρῶν πηλίνων ἀγγείων διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν γίνεται ἐντὸς τῆς γενικῆς ἀποθήκης ἐν Ἀμβέρσῃ.

Τὸ ἐντὸς τῶν λεβήτων ἀπομένον βεβρασμένον κρέας καρυκεύεται δι' ἄλατος καὶ ἄλλων οὐσιῶν καὶ πωλεῖται.

Τῷ καταστήματι συνέχονται ἕτερα παραρτήματα πρὸς διασκευὴν τοῦ λευκοσιδήρου, χυτήριον, κτλ. Ἡ ἐταιρία εἰσάγει ἄνθρακας ἐξ Ἀγγλίας καταναλίσκουσα ἀπὸ 7—8000 τόνους κατ' ἔτος. Τέσσαρες χιλιάδες τόνοι ἄλατος καταναλίσκονται ἐτησίως πρὸς ἄλσιν τῶν δερμάτων.

Οἱ διὰ τὸ ἐκχύλισμα φονευόμενοι βόες ἔχουσι τουλάχιστον τεσσάρων ἐτῶν ἡλικίαν, καθότι νεώτερα κτήνη δὲν παρέχουσι πυκνὸν ἐκχύλισμα.

Ἡ ΘΗΡΑ ΤΗΣ ἈΡΚΤΟΥ

Ἡ ποίησις καὶ τὸ ῥωμαντικὸν τῆς θήρας τῆς ἄρκτου ἐν ταῖς πολικαῖς χώραις εἰσὶ κοινῶς γνωστὰ, ἀλλὰ διαφέρουσι κατὰ πολλὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πραγματικοῦ ὥστε καλὸν εἶναι νὰ λαλήσωμεν λεπτομερῶς περὶ αὐτῆς. Ἡ ὁσμὴ τοῦ πλοίου ἡμῶν—οὕτω γράφει Ἀμερικανὸς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ἀρτίως πλεύσας εἰς τὰς πολικὰς χώρας—ἐπέσυρεν εἰς τὴν παραλίαν τῆς νήσου τοῦ *Danes* δύο ἄρκτους. Ἐφθῆσαν αὐταὶ λίαν πρῶτ, καὶ λόγος ἐδόθη εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ἀξιωματικῶν περὶ τούτου : « Ἄρκτοι ἠφθῆσαν ». Ἀμέσως οἱ ἄνδρες ἐν τοῖς δωματίοις ἠγέρθησαν ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ προπαρασκευῆ ἤρξατο πρὸς ἐξόδον. Ἐν τῇ λέμβῳ κατήλθον πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου—ὅσοι δὲν ἦσαν εἰς ὑπηρεσίαν—ὅπως ἀποβιβάσθωσι εἰς τὴν ἀκτὴν. Ὁ πρῶτος βαλὼν κατὰ τῆς ἄρκτου ἐπέτυχεν αὐτῆς· ἀλλὰ μακρὰν τοῦ νὰ φονεθῇ ἔδραμε κατ' αὐτοῦ ὅτε ἐκ τοῦ ὀπισθεν λαμβάνει δύο τρεῖς τέσσαρας βολὰς καὶ εἰς τὴν τετάρτην πίπτει. Ἦτο νεαρὰ ἄρκτος, διότι αἱ πολικαὶ αὐταὶ ἄρκτοι προβαίνουσι μέχρι τῆς ἡλικίας ἐξ ἢ ἐπτά ἐτῶν. Ἐξύγιζε 590 ἡτοὶ 200 ὀκάδας, εἶχε μῆκος ἐπτά ποδῶν, περιμετρον ἐξ ποδῶν, οἱ δὲ πόδες αὐτῆς εἶχον ἓνα πόδα καὶ ἐπτά δακτύλων περιμετρον. Ὅταν ἡ κοιλία αὐτῆς ἐσχίσθη εὐρέθη ὅτι εἶχεν ἀρτίως φάγει φάκην, καθ' ὅσον ὁ στόμαχος αὐτῆς περιεῖχε περὶ τὰ πέντε γαλλόνια λίπους καὶ ἐλαίου.

Τὸ ἐλαιὸν τοῦτο καὶ αἱ ὠμοπλάται ἐκομίσθησαν εἰς τὴν ξηρὰν κατὰ τὸ ἀπόγευμα καὶ ἐψήθησαν ἐν μεγάλοις πυραῖς ἀναφθεύσαι εἰς διάφορα μέρη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς προσελεύσεως πλειοτέρων ἄρκτων ἐπὶ τῆς παραλίας. Οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ναῦται καὶ λοιπαὶ